

Uredništvo in uprava:
Strossmajerjev trg 1 / Tel. št. 73

Leto XXIV

Št. 42.

Kranj, 19. oktobra 1940.

Izhaja vsako soboto
Naročnina: celoletno din 40,
polletno din 20, četrtletno din 10

Ob občnih zborih

Jesen je, letos še prav deževna in z nesigurnim ter umazanim vremenom, ki smo ga sicer imeli, že skoro vse leto. Že osajamo radi doma, ne ljubimo se nam iz toplih sob v brozgo in hlad. Zapiramo vrata, da bi nam bila notranjost prijetnejša, toplejša. Družine se pet bolj zavedajo skupnosti, bolj čutijo da so člani navezani drug na drugega in da si morajo pomagati, če hočejo uspešno po začetki poti, če hočejo iz težav danes, ko je živeti za revesa še prav posebna umetnost.

Doma vrata zapiramo, a ljudskim in prosvetnim domovom jih spet odpiramo. Poleti so bila vrata vanje zaprta, marsikje so izvršili razna popravila in adaptacije, marsikje te predvojnne domove razširjajo. Viden znak, da je organizacija in delo katoliške prosvete že daleč v novi eri, že daleč v drugem oz. tretjem delu svoje-ga življenja. Strehe naših prosvetnih domov so po trideset in štirideset letnem življenju preozke, pretesne. Veselo znamenje in raison d'être za njihov obstanek! Tudi v modernem času čutimo, da je velik blagoslov ta slovenska specialiteta, kot so prosvetni domovi po naših župnijah. Brez njih bi bili Slovenci zmaterializirani, da bi nas prodal za najmanjšo ponujeno ceno, "jeftino", in nič nam ne bi bilo žal po luksuznih časih muhe enodnevnice, kot bi bila v tem slučaju naša svoboda. Bili bi kot goved, ki jo gonijo iz kraja v kraj, bili bi brez zavesti, da smo tudi ljudje kot drugi, ki so številnejši, brez ponosa bi bili.

V prosvetnih društvih pa smo dobili moralne moči, da preživljamo tudi današnje dni z vero in optimizmom, ko nihče ne vidi konca, rešitve, le z gosto megle zastrto bodočnost Bog ve kakih strahot in razvrednotenja vsega kar je bilo današnjemu človeku vsaj do neke mere — naravna ali človeška pravica, ker se ni nikala žepa.

Samo ob strani ne stojte, nikar se ne zavijte v vsakdanje skrbi! Človek brez poleta, brez višjih ciljev ni za — danes. Kdo je ubil Francijo? Materializem jo je ponižal in razdejati. Mladina, ki v materializmu živi, spada h grobokopom vsake države, je rak, ki razjede še zdrave celice. Koliko lepota je uničil komunizem in koliko jih še bo, a raja ni in ga ne bo: Človek ga ne more ustvariti — brez Boga.

Naša dolžnost, ne samo odbornikov, ampak vseh članov bodi: Vsi se danes ogrejmo za katoliško prosveto, prav vsi. Združimo se ob njej! Vsak izobraženec mora pomagati, v prvi vrsti učitelj, od katerega smemo, in danes to pomoč tudi moramo zahtevati. Ali sploh še smemo imenovati za vzgojitelja človeka, ki so mu učenici ušli na levo? Takega mora oblast čim prej odrezati od narodnega telesa, dokler ni vse okuženo. In narod te geste že težko pričakuje od oblasti. Ali naj sploh še imenujemo za narodno tako organizacijo, v kateri so mnogi člani le za to, da skrivajo svoje prepičano levčarstvo pod lažni nacionalni klobuk, so pa v resnici protidržavni in internacionalni zmešanci? Odkar divja vojna vzhva čakamo, se te taj sleparije dotegne z obraza lažna maska. Kako dolgo naj še čakamo?

Kaj torej? Izvolimo sposobne ljudi v odbor prosvetnih društev in odsekov FO ali DK! Prej premišljeno, potem se zaupajmo delavim in vrednim vodnikom! Mirno, brez hrupa delajmo in z ljubeznijo in dolžnost smo storili do roda, ki mu jo v težkih časih dolžje prav vsaka slovenska kri. Ljudjake smeti pa bo veter odnesel — po njihovem zaslugi in v našo srečo.

In kaj boš v teh nesigurnih, a velikih dneh storil ti, katoliški Slovenec. Da bi držal roke krížem? Bog ne daj! Kdor ne gre naprej, že propada. Kdor bi počival, bi izdajal svoj narod. V svetu ni še izhoda. Leto, celo leto je minilo in ne vidimo meja strahotam. Tudi pri našem delu so se pokazale posledice tega: tu in tam so zato že počivali z družbenim delom in da bi še? Bila bi naša smrt! Človek je zato na svetu, da dela, da se udejstvuje, da dela

Predsednik vlade je govoril!

Preteklo nedeljo so imeli v Skopju lepo slovesnost — blagoslovili so 12 novih jadrskih letal. Temu slavlju je dal močan poudarek prihod predsednika vlade Dragiša Cvetkovića in vojnega ministra generala Milana Nedića. Oba, v današnjih časih pač najvidnejša ministra, sta imela tudi vsak svoj govor. Tako je iz prav za prav majhne slovesnosti nastalo pomembno patriotsko zborovanje. To ni čudno, kajti časi so resni in povzročajo, da narod težko pričakuje besed svojih vodilnih mož, ki imajo težko nalogo, da krmarijo našo državno ladjo med številnimi nevarnostmi razburkanega evropskega vodstva in da jo sigurno pripeljejo nekoč nepoškodovano v rešilni pristan.

V naslednjem povzemamo nekaj misli iz govora g. Cvetkovića, ministrskega predsednika, ki naj nam dajejo novega upanja, razvedre pogled v bodočnost in nam deloma predstavijo nove naloge, ki bi jih čas očitno zahteval.

„Z vzhitjem smo gledali danes našo mladino, z globoko vero, da imamo pred seboj mladi no, ki je pripravljena v danem trenutku, ko bi domovina zahtevala, žrtvovati se do zadnjega diha in varovati naše nebo. Verujemo, da bo naša mladina na tej poti uspeša in dela tisto, kar so rodovi prejšnje mladine s skupnimi žrtvami dali domovini v časih njenega ustvarjanja.“

Nato govori g. ministrski predsednik o pereči zahtevi današnjega časa, o stvari, ki je najmoj potrebna poleg materialne opreme in hrabrosti državne obrambe:

„Potrebno je predvsem duhovno zedinjenje naroda. Potrebno je sodelovanje vseh nacionalnih sil. Potrebno je predvsem na znotraj ustvariti popolno konsolidacijo države, zadovoljnost vseh državljanov in vseh krajev.“

Gospod ministrski predsednik je nadaljeval, da so bili prvi koraki za izboljšanje že storjeni pred poldrugim letom, ko se je začelo na podlagi sporazuma urejevati mirno sožitje vseh jugoslovanskih narodov. Da je

načeto delo v tej smeri začasno prestalo, je kriv mednarodni položaj, ki zaenkrat zahteva strnitev vseh sil za obrambo domovine in ohranitev neodvisnosti.

„Današnje razmere imperativno zahtevajo, da gospodarske in socialne reforme dajo narodu popolno zadovoljnost. Upoštevati moramo, da je danes največje in najtrdnjše orodje občutek državljanov, da je na lastni zemlji zadovoljen, da je to njegovo, da mora in varovati in braniti. Vsem drugim vprašanjem, koristim in željam bomo lahko zadostili, če imamo to, kar je temeljao — svojo domovino.“

Potem se spominja g. Cvetković slavne zgodovine južne Srbije, nakar preide na vprašanja sedanjega časa:

„Danes, ko se polagajo temelji novemu redu, je naš narod poln discipliniranosti, časti in ponosa, gospodarsko močan, socialno utravljen in more pričakovati, da v tem redu dobi ono mesto, ki mu po njegovi življenjski sili pripada.“

Mir na znotraj, mir na zunan, to sta temeljni smernici naše politike. Gospodarska povezanost s sosedi v teh težkih časih gospodarskih pretresljajev v Evropi mora biti podlaga v vseh področjih našega narodnega gospodarskega življenja. V tej smeri se skrajno prizadevamo, ker smo prepričani, da nam to narokujejo naši najvišji interesi.“

In končno zaključek, v katerem se obrača na množico:

„Sinovi teh krajev so poklicani, da store vse, polklicani so k skrajnim naporom pri teh splošnih in skupnih narodnih prizadevanjih, kajti samo v skupnem delu in v veliki jugoslovanski domovini je moči zagotoviti boljše blagostanje, boljše dni in boljše življenje vsem nam.“

Vzpodbudne, tolažeče besede, ki bodo vlije vere v bodočnost slehernemu državljanu, ki dela pošteno za dobrobit naše domovine, pa naj bi bil še tako črnogled.

Skrb za prehrano

Banovinski prehranjevalni urad je ustanovljen. Poročila kažejo, da Slovenija ne bo trpela pomanjkanja v ljudski prehrani. Banovina bo skrbela za nakup najvažnejših živil, iz svoje zaloge pa bo oskrbovala z njimi vse občine. Tako bo potrebno, da tudi občine pristopijo k organizaciji prehranjevalnih odborov, ki bodo upravljali poslovanje in vodili nadzorstvo nad preskrbo prebivalstva z žili. Že večkrat je bilo poudarjeno, da naj v občinskih prehranjevalnih odborih sodelujejo vsi stanovi. Posebno mora to veljati za delavski in nameštenski stan. Kjer so zastopani vsi stanovi in s tem primerno upoštevani, ni povoda za kritiko in nepotrebno govorenje, da je ta ali oni izvzet, prikrajšan ali nepravilno ocenjen pri dmerji živil. Zlasti delavstvo rado zapade kritiki in omaloveževanju vsega, pri čemer ne sodeluje. Zato bo pravilno, pravično in utemeljeno,

in izvršuje načrte: počitek ni za to zemljo, najmanj danes. Zato pa mladino v prosvetne domove! Starši, če ste oklevali doslej, ne stojte več ob strani! Zadnjega otroka nam dajte: fanta in fantka, dekleta in punčko! Mojstri, poslušajte nam vaje!

V resnici naših dni so še vedno posamezniki, ali včasih eminentno naše male skupine, ki mislijo, da ne smejo v naše kulturne organizacije, da to ni zanje, da „nudiijo premalo“, da je morda delati preponizovalno itd. Kdo pa naj sploh kulturno deluje, če ne tisti, ki bi morali biti sicer naša avant-garda? Kar zdrav, če vi boljši in najboljši in zavisti bo več, uspeha več! Vse pomisleke proč, osebne muhe in dozdevno mnenje v kot, pa složno tja, kjer

je katoliška večina. Kdor bo samo nergal, nima legitimacije za zabavljanje! Z nergači v kot, stran!

Okenimo se katoliških društev in FO ali DK, združimo se v njih! S predavanji in prireditvami se bodo naše duše ogrele. Videli boste, da naš cilj nikdar ni — krogla ali bomba. Pozabimo na stanovske razlike, ki vendar v današnjem času ne smejo biti naš luksuz, ko jih prav za prav v resnici ni, saj vsi trpimo. Zato pa delavčevi kot trgovčevi ali obrtniški otroci, kmetovi in uradniki, vsi skupaj v naše ognjišče, — pod zanesljivo vodstvo. Ljubili bomo svojo zemljo in jezik, veseli bomo svoje velike države, največ uteha pa bomo našli v Krizianem, ki je naša pot in naš vodnik.

Odlikovanje zaslužne učiteljice

Prejšnji teden je bila odlikovana z redom sv. Save V. vrste gđ. Logar Ivana, učiteljica na Trsteniku. Odlikovanje ji je izročil na slovesen način okr. šolski nadzornik g. Ruprež Vinko v lepo okrašeni šoli ob prisotnosti domačega g. župnika, g. župana, učiteljstva domačih in sosednjih šol ter zastopnikov krajevnega šolskega odbora. Pri svojem nagovoru je poudaril g. okr. šolski nadzornik njene odlične učne in vzgojne uspehe, ki jih je žela v teku 29 letnega nepretrganega službovanja na Trsteniku. Majo je danes učitelj, ki bi se mogli ponasati s tako dolгим službovanjem v enem kraju in še v tako težavnih šolskih razmerah, saj je do lanskega leta bila na Trsteniku le enorazrednica, v katero je pohajalo dnevno čez 90 in tudi čez 100 otrok. Vsem tem otrokom je bila slavljenka najboljše učiteljice in vzgojiteljice in to ne samo v šolskem, marveč tudi v izvenskolskem času. Zaradi svojega globokoga katoliškega prepričanja je smatrala za dolžnost, vzgajati učence v katoliškem duhu in jih s tem držati kolikor mogoče na visoki moralni stopnji. Zaradi tega jo veče tesna povezanost z vsem prebivalstvom na Trsteniku, med katerimi uživa globoko spoštovanje, saj je vedno in vsakomur vedno pripravljena pomagati ali mu s svojimi bogatimi življenjskimi izkušnjami svetovati. Je res v pravem pomenu prava ljudska učiteljica. Kako nepravilno ravna ona, ki takega dela take učiteljice ceniti ne znajo ali pa ceniti nečejo! Ob množestvilnih čestitkah samo želimo, da bi slavljenka še dolgo let vztrajala na Trsteniku v zadovoljstvo mladine in vsega prebivalstva.

Iz Krope v Jamnik

Malokdo pride v ta kot slovenske zemlje, zato je malokomu znano, kako si Kropa prizadeva, da pride v isto razvojno črto z drugimi slovenskimi, zlasti pa gorenjskimi kraji.

Je pa Kropa tudi vredna splošnega napredka, saj predstavlja trg nekaj muzej stare stavbarske umetnosti. Začuditi se, ko se nadomna znajdeš v sredini trga. Obdajajo te same visoke hiše, stisnjene v bregove, ki pričajo o nekdanjem blagostanju. Celo naselje priča o ostri borbi Kroparja za življenjski prostor, ki pa si ga je mukoma razširil s tem, da je rnil v breg ter gradil svoje hiše v več nadstropij. Kvarijo pa pogled na lepe stavbe zaerle šupe, pa tudi kasneje v naši dobi zidane stavbe, ki stojijo ponekod na najlepših prostorih ter zapirajo in ovirajo promet na že itak ozkih cestah.

Cesta skozi trg je pa najbolj pereče vprašanje. Vendar Kroparji niso začeli urejevati ceste v sami Kropi, ampak so mislili mnogo dalje. Iz Krope namreč ni nobenega izhoda, svet je tu zaplankan. Turist s svojim avtom mora v Kropi obrniti svoje vozilo ter se obrniti v Podnart ali kreniti v Kamno gorico.

Leta 1936. se je ustanovil gradbeni odbor za zgradbo nove ceste, ki bi vezala vas Jamnik s Kropo. V gradbenem odboru so tudi zastopniki občine Besenica, odnosno vsaj Jamnik. Kraji pod Jelovico kakor: Jamnik, Podbica, Družgose itd. nimajo s svetom nobene ugodne cestne zveze. Svoje gozdne in poljske pridelke prevažajo po ozkih, strmih kolovozih v Kropo oziroma v Nemilje in dalje proti Besnici. Kdor pozna te gozdne rde in je videl, kako se muči žival z majhnim tovorom, razume nujnost nove ceste. Ti kraji, ki so z gospodvi bogati, bodo z novo cesto šele zaživeli ter se vključili v gorenjsko gospodarstvo.

Ne smemo pozabiti tudi naravnih lepote, ki se odkrivajo od meje kranjskega z radovljiskim srezom pri Sv. Soboti, kjer se odpre razgled celotna kranjska ravnina, kraji od Begunji, preko Brezji, Golnika, Trstenika itd. (Dalje na drugi strani spodaj)

Senzacije

Gospod Ignacij Andrašič nam je poslal v objavo sledeči popravek:

V Vašem listu „Gorenjec“ št. 41 z dne 12. 10. 1940. sta na drugi strani izšel članek „Senzacije“. Z ozirom na vsebino tega članka, kjer se omenja moje ime, Vas v smislu čl. 26 in 27 zakona o tisku pozivam, da v prihodnji številki Vašega lista objavite pod istim naslovom sledeči popravek:

Rezultat preiskave glede moje zaloge v graščini Treznj pri Krškem je sledeči:

„Sresko načelstvo v Krškem, dne 23. IX. 1940. št. 9964/2-1940. — Gospod Ignacij Andrašič, veletrgovec v Kranju. Z ozirom na preiskavo v zadevi Vaše zaloge blaga sem ugotovil, da ni podano kaznivo dejanje po uredbi o kopičenju zalog blaga, pa se obveščate, da je s strani tega načelstva kazensko postopanje proti Vam ustavljeno in se Vam dovoljuje odpeljati zalogo, ki jo imate vskladiščeno v Turn-

ski graščini, L. S. Sreski načelnik: Dr. Tomšič L. r.“

Opomba uredništva. V članku „Senzacije“ je naš list izrazil upanje, da bo g. Andrašič prepeljal zalogo iz Krškega v Kranj in nudi Kranju in okolici te izredne ugodnosti nakupa. Ker nas je g. Andrašič sedaj opozoril, da je bilo v Krškem proti njemu kazensko postopanje ustavljeno in da mu je bilo dovoljeno odpeljati zalogo, smo se za stvar še enkrat pozanimali in zvedeli, da je g. Andrašič vso zalogo prepeljal že v Kranj in da se proti njemu vodi v tej stvari, pa tudi v drugih stvarih, še vedno preiskava v Kranju. Naš list ni trdil, da se vodi preiskava v Krškem.

O izidu preiskave bomo svoječasno poročali. Upamo pa, da bo ta čas blago že prodano po starih, dobrih cenah.

Gradnja kokriškega mostu v Lajhu

Gradnja mostu preko Koke v Lajhu se nadaljuje kljub stalnemu deževju, ki zelo ovira delo. Spodnji del levobrega opornika je že zabetoniran; sedaj se vrši izkop gradbene jame za desnobrežni opornik. Tekom prihodnje tedna bo treba napraviti provizorij na de-

snem bregu ter stari leseni most za toliko preložiti, v kolikor sega opornik novega mostu v stari del mostu. V ta namen je že postavljena nova opora. Podjetnik kljub neugodnemu vremenu upa zabetonirati opornike do nastopa zime.

Delo za napredek govedoreje na Gorenjskem

V času od 2. do 10. oktobra so se vršila premovanja rodovniške goveje živine pri zadruhar: Predoslje, Cerklje, Škofja Loka, Gornje pri Bledu, Naklo, Velesovo, Brdo in Komenda.

Kdor je prisostvoval premovanjem pri teh organizacijah pred 3. leti, je moral večinoma ugotoviti zelo razveseljiv napredek. Pretežno se je živina izboljšala glede oblik in molznosti. Izvzemši mogoče ene organizacije, so vse zadruge pokazale veliko dobre volje, čeprav nas posamezno čaka še zelo mnogo dela. Predvsem bo pri eni ali drugi zadrugi treba stremiti za tēm, da se odpravijo zle posledice izključne hlevske reje, da pridobijo živali krepkejšo konstitucijo, močnejše in ravne noge ter trdnjše parklje. Šibki, predolgi parklji, zaradi katerih nekatere krave komaj še morejo hoditi, vzročajo tudi (zaradi bolečin v nogah), da živali znatno manj molzejo. Torej plemensko rodovniško živino vespovsod več na prostu in več paznje pri oskrbovanju parkljev, katere bi bilo treba hlevski živini dvakrat na leto porezati!

To velja seveda predvsem le za eno ali dve manjši zadrugi. Vse ostale gorenjske živinorejske zadruge pa so z letošnjimi premovanji (v kolikor sem jih imel priliko videti) pokazale, da so spričo splošno težkih razmer (pomanjkanje ljudi in vprežne živine na kmetih zaradi vpoklicev in zaradi vstopnega dela kmečkih ljudi v tovarnah, ki se je doslej bolj izplačalo kot delo na posestvu), v živinorejsko-gospodarskem pogledu na višku.

Idealnim posameznim pobornikom v organizacijah, na čijih ramah sloni vse težko javno delo našega podeželja, vsa čast.

V času od 8. do 12. oktobra se je vršilo v kranjskem pol. okraju tudi licenciranje bikov, ki je razmeroma pokazalo na splošno prav dobro blago in so letos presenetili glede telesnega ustroja posebno plemenjake iz gorskih občin: Predvor, Cerklje ter iz tržiškega okraja. Občine: Kovor, Krize, Sv. Ana in Sv. Katarina so letos predstavile tako lepo rastle, izenačene pretežno pašne bika, da so vzbudili splošno pozornost komisije, ki v tržškem okraju že 15 let ni videla takega blaga. W

„Zračni napad“ na Škofjo Loko

Iz Škofje Loke nam poročajo: Ono sredo je tukajšnji krajevni odbor za pasivno obrambo proti zračnim napadom izvedel vaje, ki naj ljudstvu nazorno pokažejo način zaščite. Pričetek vaj je bil naznanjen z alarmom; bilo je plat zvona v farni cerkvi in v cerkvi na Hribcu in kulile sirene v „Seširju“ ter v tovarni „Brumen-Thaler“. Vojaštvo, ki je tudi sodelovalo, je takoj zavilo mesto v oblake umetne megle. Padale so tudi eksplozivne in zažigalne bombe v obliki razjzobarvnih raket. Markirani so bili tudi strupeni plini. „Goreti“ je začelo na dveh krajih hkratu in sicer v Mestni hiši in v Županovi gostilni na Spodnjem

trgu. Brž sta se formirali dve gas. četi, ki sta „lokalizirali“ oba požara. Gasilce je vodil poveljnik Pavle Bozovičar. Sanitetni oddelki so med tem pod vodstvom dr. Kocjančiča odnašali „ranjence“ v dispanzer na Spodnjem trgu. Drugi oddelki, zlasti vojaški, pa so ugotavljali strupene pline in jih nevtralizirali s klorovim apnom. Zvečer ob osmi uri so se vaje ponovile. To pot je nastal „požar“ v Stari Loki in sicer na „Starološkem domu“. Vaja je bila poizkus ljudske resnosti in je tudi v tem oziru še dosti dobro uspela. Najbolje se je bodo pa gotovo zapomnili oni, ki so bili od glavarstva kaznovani radi neposlušnosti.

Nekaj o popru

Poper je že od starega veka znana začimba, ki se splošno uporablja v kuhinji. Črni poper so nedozorele, na soncu ali v umetnih sušilnicah posušene jagode (piper nigrum). Beli poper so plodovi iste rastline. Na trg se izvozi

vsako leto približno 30 milijonov kilogramov popra a skoraj polovica vsega popra se izvažja iz malajskega otočja in Sumatre. Poper draži sluznico in pospešuje prebavo. Dolgi poper so nezreli klasi rastline piper longum.

Pod okriljem gora leže vasi pred opazovalcem kakor na dlan. V najbližjem sosesstvu samuje Sv. Primož ter se ozira na vasico Jamnik s škodelastimi strehami, ki izgleda, kakor da je prilepljena na strmo pobočje. Preko Sv. Primoža škilj Sv. Jošt in njegov sosed Sv. Mohor oba ovita v lepe šume.

Tu se nudi tujskemu prometu nove možnosti, ki jih je že malo v s tujskimi središči prepreženi Sloveniji. Kraji so samotni, človeka opajajo s svojim mirom. Oči razveseljujejo menjajoči se pasovi njiv, travnikov in gozdov. V kotlinah šumijo obsežni bukovci gozdovi. In vse to gledaš iz višin, ki se nahajajo v zaščiti skalnatih Jelovce na njenem jugovzhodnem pobočju. Težko je vse to opisati, treba si je kraje ogledati, kadar se kopljeje v soncu.

Gradbeni odbor za zgradbo ceste Jamnik—Kropa je torej šel v letu 1936 na delo. Priznati je treba, da ni to lahka stvar, izpeljati cesto iz Jamnika po strmih pobočjih in velikih višinskih razlikah v Kropo. Poleg tega je to zelo drago in dolgotrajno delo. Vendar ni natelet na gluha ušesa in tako je bilo mogoče začeti z odkopom. Začel pa je s cesto pri Kolombartu, naselju par hš pod grebenom, na

katerem stoji sv. Primož nekako 2,5 km od Jamnika proti Kropi, torej nekje med glavnima interesentoma, da ne bi bilo kje zamere. Do Krope je od začetka del ca. 4 km.

Do letos je zgrajena ca. 2,5 km ceste, od katere je približno 1300 m tlakovane. Cesta poteka od Kolombarta v eni glavni smeri do Sv. Sobote, samo da je prilagodena z ovinki neštetim terenskim hrbtom; od tu pa zavije proti zapadu, da obide greben, ki se vleče od Jelovice proti Ovišam in tako pride na strmo pobočje iznad Krope. Ko je bilo dograjena ca. 900 m ceste, je stal gradbeni odbor pred vprašanjem, ali naj spelje cesto proti Podnartu ali v Kropo. Po daljšem študiju in preiskovanju tal se je odločil, da obrne cesto proti Kropi. Razlogi so bili v prvi vrsti: ugodnejši teren za zgradbo ter razlog, da cesta pasira Kropo ter ji da tako potrebno gospodarsko zaledje. Proti izpeljavi ceste proti Podnartu pa je govorilo v glavnem dejstvo, da obstoji do Krope itak že banovinska cesta, ki vodi do Podnarta, ter neugoden teren za zgradbo. Cesta do Podnarta bi zgradbo občutno podražila.

(Konec prihodnjic.)

Bukov žir

zrelo, odpadlo blago kupujem v vagonih pošiljkah franco vagon nakladna postaja.

Ponudbe na

REKLAM ROZMAN

LJUBLJANA, Pražakova ulica št. 8/I

Gospodarstvo

Tržno poročilo:

Zito: Veliko povpraševanje po pšenici in moki traja še dalje. Pšenica se v privatni trgovini sploh ne dobi. Tudi dobava moke iz Banata in in Bačke se vrši zaradi pomanjkanja pšenice zelo počasi. Kakovost krušne moke ni na višku, ker vsebuje vso krmilno moko. Poroka se, da bo najbrže pšenična moka pomešana s 25% koruzne moke, vendar je nemogoče držati takšno moko dolgo v skladišču, ker je lahko pokvarljiva.

V drobni prodaji se prodaja pšenična moka Og po din 8,50 do 9.— in krušna moka po din 5.— za 1 kg.

Krompir: Na Gorenjskem notira „Oneida“ in „Rožnik“ d'n 1,75 za 1 kg.

Na Gorenjskem je letina krompirja mnogo manjša, kakor se je pričakovalo, vendar pa je kakovost prvovrstna. „Oneida“ in „Rožnik“ notirata po din 1,75 za 1 kg ter se ju naklada že velike množine za druge banovine. V Ljubljani so bile cene krompirja maksimirane po din 1,50 toda ta krompir je bil zelo slabe kakovosti.

Krompir „Oneida“ se naklada tudi za Ljubljano, ker konsument raje plačajo višje cene za dober gorenjski krompir.

Fizol: Ker še ni dovoljen izvoz fiziola in se velike količine ne morejo prodati v tuzemstvu, se drže trgovci zelo rezervirano in čakajo z nakupom. Ribničar in Mandalon notirata 500 in 525 din, beli sremski fizol pa din 515.— za 100 kg franko vagon.

Opozorilo

Nekateri peki prodajajo kruh z manjšo težo, kakor jo določa oblastvena uredba. Ugotovilo se je v par slučajih, da je tehtal kruh manj, kot bi moral. — Prosimo, da bi oblast tudi temu posvetila nekaj pozornosti, da bi bili brez skrbi vsaj pri kruhu, ki je naša najpotrebnejša hrana, saj imamo že itak dovolj skrbi za drugimi življenjskimi potrebščinami.

800.000 verskih knjižic

„Knjižice“! Kdo jih ne pozna? Sedem let že izhajajo na Rakovniku v Ljubljani. Nad 800.000 jih je že šlo v širni svet. Sedaj so dosegle številko 165. Na Gorenjskem so bile doslej premalo čitane. Naj vam razložim njih pomen in korist.

„Knjižice“ so štirinajstredni časopis, ki v lični knjižici žepne oblike prinašajo kratke celotne razprave o vseh perečih vprašanjih današnjega življenja: o vojski, miru, komunizmu in raznih socialnih vprašanjih, o vzgoji, o življenju raznih osebnosti — vse v luči verskih načel. Knjižice more z užitkom prebirati tako izobraženec kakor preprost človek.

Izredna je korist, ki jo „Knjižice“ prinašajo. Pisane so res za vse: zdaj za odrasle, zdaj za deco, potem zopet za dijaštvo, bolnike, delavce, res za vse sloje. Vsem hočejo in morejo postati vodnice v življenju. Res, da imate že več listov v družinah, toda tako jasnih sodobnih žarometov na vsa razna vprašanja, še nimate. — Vsem jih toplo priporočamo!

Kdor le zmore, naj postane naročnik „Knjižic“, ki so res vredne, da pridejo v vsako slovensko hišo.

Letno izide 24 knjižice (mesečno dve). Celoletna naročnina 24.— dinarjev, polletna 12.— din Naročijo se lahko kadarkoli. Naslov: Uprava „Knjižic“, Rakovnik, Ljubljana 8.

Poslužujmo se

»PUTNIKA«
V KRANJU

Vozne karte stanejo točno toliko kot na postaji, dobite jih dan, dva ali več pred odhodom, ako ste zadržani, lahko karjo vrnete.

Preden se podate na pot, pridite na brošplaten posvet

k »PUTNIKU«

Podplat je koža...

Kdor hoče za devetdeset minut pozabiti, da živi in da je danes hudo na svetu, naj gre gledat fudbal. Takih ljudi je v Kranju veliko, to se pravi, da jih je mnogo, ki se jim slabo godi in so potrebni tega „oddaha“. Saj res tam vidiš ljudi prav vseh stanov in slojev. Pa ne samo radi oddiha, marveč zahteva to tudi sodobnost. Nisi sodoben, če ne veš, koliko točk ali kakšno „goldiferenco“ ima kak klub. Pa to pustimo športnim rubrikam, nas zanima drugo.

Poleg mene stoji mal pobč, po vsem videzu študentek, ki namerja prve korake v šolsko modrost.

„Poglej Erberja, kakšno bombo je dal, ta bi pa lahko sedel... Po mojem je to faul — ali sodnik nič ne vidi. Sudac! Mato kar usekaj ga! Smo že dobili! Ta pa zna driblati! Glej, kako se bo vrgel. Dobro, da je toliko blata!“ To je nekaj cvetk, ki jih je ta bodoči kanon natrgal poleg mene.

Da, postati fudbalist! Postati nekaj takega, kakor so ti junaki, ki se valjajo po blatu! Kaj zato, če si malo umazan, fudbalist si pa le. To je najvišji ideal mladega fanta. S šolo danes itak nikamor ne prideš...

*

Učitelj sprašuje. Vrsta vprašanj, a poba ne zna nič. Niti enega vprašanja. Ne lekcije, ne ničesar nazaj.

„Kdo igra v nedeljo v Kranju?“

„Ljubljana!“

„Koliko točk ima zdaj Kranj?“

„Zdaj jih ima sedem.“

„Kakšno goldiferenco ima?“

„Enajst proti enajst.“

Prav gotovo noben profesor matematike ne zna poštevanke tako, kakor zna ta mladi idiot vse fudbalske tabele!

*

Še fudbal.

„Buti hudiča, te bo favlat!“

„Madona, to je bil šub!“

„Zakadi se vanj, kaj ga pa gledaš, bimbo!“

In tako dalje. Pa, kaj, saj človek ne more vsega napisati, je preogabno, kar kriči „športna publika“. Ves italijanski in južnjaški slovar pride na vrsto. Da, fudbal, tega danes najbolj potrebujemo!

*

Pa še enkrat fudbal!

Zelo ugleden kranjski gospod je tudi športnik. Trgovci in obrtniki je, pa če bi bil že samo eno od tega, kajne, bi bil že zelo ugleden. Pa je sicer zelo miren in dostojen gospod. Ko pa je videl, da „smo dobili“, je dočesedno „v luft skalal“...

*

Žegnanjski bob bi tudi postal žrtev današnjih težkih časov. Če ne narodna, je pa vsaj lepa kranjska navada, da ob žegnanju tudi v gostilni človeku ponudijo bob, ki ga seveda ni treba plačati. Letos je pa moka tako draga, so se gostilničarji tudi tega ustrašili. Zadevo je bilo treba rešiti in kaj naj store? Zborovanje! In res. Zborovanje so sklicali — recimo sejo in so se menili o bobu. Če ne bodo kaj dosti stočili, še za bob ne bodo kasirali. To je res. In tako smo prišli ob lep običaj, pa kaj to, prišli smo ob bob! Prav za prav popolnoma ne: kdor ga hoče jesti, naj ga doma ocvrel!

Stvar z bobom bi pa skoraj postala tragedija. Tisto zborovanje ali seja je bila prav zadnji trenutek, ko so že vsi gostilničarji šteditniki goreli. Gospodinje so željno čakale, kdaj se bodo možički vrnili z veselo vestjo, da ni treba cvetiti. Mož pa od nikoder ni bilo in tako so bile v negotovosti. Nazadnje je stvar prišla že tako daleč, da so letale druga do druge in spraševale, „če je vaš že prišel in kaj so sklenili.“ Vsaka je morala priznati, da „našega“ še tudi ni z zborovanjem! Kje so, pa tudi nobena ni vedela. Nazadnje so jih vendarle odkrile, — baje pri korzarcu in kdo bi jim to zameril? — in tako je za las manjkalo, da bi kljub sklepu negativnega značaja, vendarle imeli za žegnanje vsaj nekaj boba.

*

Jutranji svet prodira skozi deževno in zaspno jutro. Na gornjem koncu mesta stojata on in ona. Človek ju vidi in in misli, da je zaljubljen par ali kaj podobnega. Pride pa mimno duhovnik in vidi, da je on pošteno nadelan, ona si pa prizadeva, da bi ga spravila domov.

„Vidš ga, farja! Če bi jaz takle krogele imel, bi mi pa ne bilo treba nikoli delati in dobro bi se imel. Nobenega trpljenja!“

„Vi ste res morali hudo trpeti, ko ste vso noč lumpali in hoste zdaj morali ves dan spati,“ mu odvrne duhovnik.

Sledila je razočarala kletev in še nekaj nerazločnih besed, potem je pa prišla do veljave ona. Pograbila ga je kakor mačka in ga stresla in še z nogo mu je pomagala.

„Zdaj mi je pa dosti! Alo, greval! Mrha zapravljiva, domov, jaz ti bom pokazala.“

Pogledal jo je z blodnim očesom in se vdal sili močnejšega...

Drobne novice z Jesenic

Spet je bil sprejet v tovarno. Tajnik tukajšnje ZZZ g. Jordan Franc je bil prejšnji ponedeljek spet sprejet v delo v tovarno. S tem je vsaj materialno ugodno zaključena „afera“, ki so jo hoteli nekateri najpreje narediti, nato pa celemu svetu oznajati. Iskreno nas veseli, da so v tovarni vodilni gospodje mogli ugotoviti, da se je g. Jordanu delala krivica. Ob tej namišljeni aferi smo mogli opaziti posebno žalostno dejstvo, da so svojemu delavskemu tovarišu strašno krivico, ki se mu je prizadejala, privoščili mnogi tovariši iz takozvanih drugih delavskih organizacij. Tudi ti, pa naj so bili to reči ali plavi, so z veseljem širili in povečevali obrekovanje proti tovarišu Jordanu. Resnično žalosten pojav iz delavskih vrst. G. Jordanu čestitamo, da se mu je v glavnem materialna krivica popravila in želimo, da se mu vsaj toliko popravi tudi krivica, ki se je prizadejala njegovemu dobremu imenu.

Tožba proti „Delavski politiki“. Zvedeli smo da je bila vložena tožba proti „Delavski politiki“ zaradi pisanja o takozvani aferi g. Jordana.

Selitve šolskih otrok. Na tukajšnji ljudski šoli je bilo v teku poldrugega meseca, odkar se je pričel pouk, 85 premestitev otrok. Mnogo novih otrok se je vpisalo na šolo, ki so do sedaj pasli krave v Dolini (v Ratečah in na Dovjem). Otroci se pollužujejo takozvanih pašnih počitnic, ki trajajo v teh krajih od aprila do novembra. Pred aprilom otroci odhajajo v zgoraj omenjene kraje z izgovorom, da gredo

za pastirje. Velik „promet“ na šoli je pa razlagati tudi s pogostim preseljevanjem uradnih stav.

Za lačne otroke. Minister za prosveto g. dr. Anton Korošec je dal pobudo za ustanavljanje posebnih ljudskih kuhinj, kjer bi privatna iniciativa oskrbel za revne šolarje zlasti gorke hrane v zimskih mesecih. Na Jesenicah to delo vrši že dalje časa (s podporo tudi sedanjega prosvetnega ministra d. A. Korošca) Vincencijeva konferenca potom ljudske kuhinje v Krekovem domu. Nekaj otrok dobiva ceneno hrano tudi v domači gospodinski šoli. Da bo mogla Vincencijeva konferenca svoje človekoljubno krščansko delo vršiti v kar najboljše nejni obliki, jo vsi po svojih močeh podpiramo. Darove je nasloviti na Vincencijevo konferenco (ali v župnišču ali v trgovini v Krekovem domu).

Veliko pomanjkanje bencina in stroga odredba glede omejitve avtomobilskega prometa je povzročila, da so ceste spet znatno bolj proste za pešce. Tvrdba Čufer je bila zadnja, ki je prešla na Jesenice še nekaj bencina. Bencin še ni bil v črpalki, ko so se avtomobilisti že začeli nastavljal. V nekaj urah je ves pošel. Tisti, ki so bili zadnji na vrsti, so morali seveda oditi brez bencina. Za Jesenice to še ni bilo tako tragično, toda nekateri so prišli od daleč ponj! Bajce še ni izgledov za novo pošiljko. Bolj kot uredba o prometu bo ustavilo avtomobile resnično pomanjkanje zlate tekočine.

je zopet opomogel, tako naj zasije zopet lepše sonce našim koroškim bratom po neručnem plebscitu. — Igra je bila dobro pripravljena. Igralci so se v svoje vloge zelo dobro vživeli. Opazili smo, da je v igralni družini zavelo novo življenje, polno elana. Na odru se je pokazalo nekaj mlajših ljudi z važnimi vlogami, katere so dobro rešili. Seveda bo treba še marsikaj opiti uglediti, vendar smo zaenkrat lahko zelo zadovoljni z našo igralno družino, ki pa seveda ni vsa nastopila pri „Miklovi Zali“. Nekaj igralcev se je nahajalo v dvorani, ki so s kritičnim očesom sledili posameznim vlogam. Vendar so igralci želi splošno pohvalo. Prva predstava je pokazala, da bomo imeli letošnjo zimo precej živahno sezono. Igra se ponovi v nedeljo 20. oktobra popoldne ob polni stirihi. Ob tej priliki je vabljen zlasti okolica.

Izjalovljeni poizkus. Glasom zakona n odloka banske uprave se bodo ukinila prisilna obrtna združenja v Trzinu. Pri nas imamo Združenje čevljariskih mojstrov in Združenje rokodelskih obrti. Združenje čevljariskih mojstrov je staro že nad 150 let in je še nekaj ostankov celovstva. Združenje rokodelskih obrti se je ustanovilo po vojni in je staro šele 17 let. Vsako združenje zase ima nekaj premoženja, zato bo tukaj težko dobiti pot, po kateri bi se obe združenji spojili. Kraljevska banska uprava je hotela, da se vsak nečesa odreče, zato je odredila, da se likvidira Združenje čevljariskih mojstrov, posle predsednika skupnega združenja pa naj bi vodil do občnega zbora predsednik čevljariskih mojstrov. S tem so bili čevljariski mojstri zadovoljni. Na drugi strani se za to ni našlo razumevanja, ampak so zahtevali popolno kapitulacijo čevljarjev, kar je gotovo krivično. Zato je delo za spojitve obeh združenj ostalo na mrtvi točki. Oblast bo morala odločno poseči vmes in zadevo vsesstransko pravično rešiti, kar je v največjem interesu obrtnikov samih.

KRIŽE

Poroka. V soboto sta se v župni cerkvi poročila g. Anton Kravcar, delavec in gđ. Marica Tomše, delavka iz Pristave. Novoporočenca sta člana in igralca Prosvetnega društva ter Fantovskega odseka oz. Dekliškega krožka. — Obilo sreče!

Graditev postajnega poslopja. Betoniranje kleti in temeljev novega kolodvorskega poslopja je bilo prejšnji teden končano ter se bo zdaj pričelo z zidavo stavbe same. Vsa dela izvršuje g. Lado Čenčur, mestni stavbenik iz Ljubljane. Novo poslopje bo stalo preveč na južnem delu postajnega zemljišča in bo torej za potnike nekoliko od rok.

ŠKOFJA LOKA

Micki Hafnerjevi je na poti v Ljubljano izginilo 2500 din, ki jih je nosila pri sebi v papirnati vrečki. Ali je denar izgubila ali ji ga je kdo ukradel, niti sama ne ve.

V Stari Loki se je udaril mali Jožek Žagar ter si pri tem zastopil kri. Le hitra zdravniška pomoč mu je rešila življenje.

Pozor! Mnogi, zlasti oni s hribov, so zadnji dve nedelji spraševali po „Gorenjcu“ v trafikah, kjer pa lista nimajo, ker se list po mestu kolportira. Zato opozarjamo kolportarje vse, one, ki žele „Gorenjca“, da ga najlažje dobe pri našem kolporterju, ki ga prodaja po šesti sv. maši v St. Jakobu, po sedmi pred nunsko cerkvijo, po osmi pred kapucinsko cerkvijo, po polni deseti pred sv. Jakobom in po deseti zopet pred farno cerkvijo. Z drugimi besedami: Ob 7. uri dobite našega kolporterja pred sv. Jakobom, ob osmi pred nunsko cerkvijo, ob deseti pred kapucinsko cerkvijo ob polni deseti uri zopet pred sv. Jakobom in ob enajstih istotam. Med temi urami pa kolporter dosavlja list po hišah. To smo prisiljeni razglasiti zato, ker smo čuli, da so nekateri iskali raznašalca, pa ga niso dobili.

Misijonska prireditve. Kakor smo že zadnjič na kratko poročali, pripravljamo naš društveni oder za misijonsko nedeljo dne 20. oktobra prav lepo misijonsko prireditev z govorom in s krasno misijonsko dramo „Žrtvovana ljubezen“. Začetek prireditve bo ob 4. uri popoldne. Vsi ljubitelji našega odra vabljeni!

Za Vse svete pa pripravljajo naši igralci Sorvetov „Mrtvaški ples“, na kar zopet opozarjamo.

Tovarna „Sešir“ je oni teden podrla zid ob klancu pred farno cerkvijo. Sedaj delavci podjetja Ogrin popravljajo prostor in temelje, kjer bo zgrajen nov moderen oddelek tovarne. Nov občinski dom dobi prav kmalu občina Stara Loka. V to svrhu so že pričeli dovažati potreben material na zemljišče, ki je določeno v to svrhu in ga je občina kupila. Dom bo stal na zgornji strani Kolodvorske ceste nasproti sedanjim občinskim pisarni.

SP. BITNJE

Mladoletni tatovi so zelo delavni, tako po naši vasi kakor po sosednjih. Zelo prav jim pridejo razni poljski pridelki in se prav predrzno spravljajo nad krompir v shrambah ter ga prodajajo naprej. Izgleda, da so mlade zlikovce pri nekaterih poizkusih kraje prepoznali in bo njihovem delovanju kmalu konec.

Tukajšnji debačni klub je imel v torek družabni večer v Zabnici v prijazni gostilni Oblak. Ob petju, brenkanju in ob uspešnih šalaj je večer vsem članom prav hitro in prijetno minul.

SP. BRNIK

Vsak kraj ima kake ugledne može, ki so upoštevani vredni, tako tudi Sp. Brnik. Naj omenim le enega, ki je spoštovan ne le zaradi svojega duhovskega stanu, temveč tudi radi svoje častiljive starosti. To je naš rojak, biseromašnik in župnik v p. čg. Molj Janez. Dne 23. oktobra namreč nastopi 90. leto svoje starosti. Je prisični Gorenjec, ki zdaj po svojem plodnem dušnem pastirovanju v Smledniku, Trzinu in Stranjah pri Kamniku preživlja večer svojega življenja v Kamniku. Po svojih letih je starosta duhovščine ljubljanske škofije in je morda tudi najstarejši naročnik „Gorenjca“.

Želimo mu miru in zadovoljstva do krajnih mej človeškega življenja.

Več poguma!

Ljudje na vse načine tarnajo čez draginjo in govore o špekulaciji z blagom in cenami, tolko poguma pa nima nihče, da bi kak kriček primer prijavil predpostavljene oblasti. Brez sodelovanja ljudi se taka stvar ne da urediti. Predstojništvo policije je prejelo le 3, 4 ovadbe, medtem ko mora vse ostale ugotavljati samo, kar pa je težko in malo prijetno delo.

Delavski obzornik

Delavci in delavke iz „Jugotške“!

ZZD vas vabi na sestanek, na katerem se bo poročalo o minimalnih mezdah, o anketah, ki so se že vršile na banski upravi, in o fondu za pomoč industrijskim delavcem.

Sestanek bo v nedeljo 20. oktobra ob 9. uri popoldne v hotelu „Jelen“.

GORENJ. PODZVEZA F. O. v Kranju

Podzvezni tečaj za vodje mladcev.

Se enkrat opozarjamo vse okrožne odbore, vse odsekovne odbore in vse vodje mladcev in naraščajo, da se vrši naš tečaj v nedeljo dne 27. oktobra ves dan v Kranju. Pričetek s sveto mašo v Kranju ob 8. uri. Predavanja in ves tečaj, tudi tehnični del, se bo vršil v Ljudskem domu poleg cerkve v gornji dvorani, ki bo ta teden že dodelana. Svojo udeležbo prijavite podzvezi. Skupno kosilo v Delavskem domu bo stalo din 7.—. Opozarjamo, da je tečaj za naše delo nujno potreben in je za vsakega vodjo mladcev in naraščajo obvezen. Vodi ga bo prof. Marjan Dobovšek iz Ljubljane.

Aranžerji pozor!

Radi velikega zanimanja za aranžerski tečaj se je Društvo izložbenih aranžerjev v Ljubljani odločilo, da priredi poleg tekčnega večernega tečaja še nedeljski aranžerski tečaj, ki bo trajal 8 tednov, pričenši v nedeljo 27. oktobra t. l. Ta tečaj je namenjen predvsem za interese izven Ljubljane.

Tečajnikom se bo nudil strokovni, teoretični in praktični pouk aranžiranja v vseh trgovskih strokah po najboljši inženjski metodi. Vodja tečaja bo g. Ivo Deršek, priznani aranžer tvrdke I. C. Mayer v Ljubljani.

Informacije in prijave pri gđ. Regini Praetnik, tvrdka I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra c. 30.

Šport

SK Kranj : SK Železničar (Maribor)

v nedeljo ob 13. uri (prva tekma pomladanskega kola.)

Kranj nastopi v postavi: Srakar, Zitnik, Martelane, Vreček, Baumkirchner, Malec, Slokan, Božič, Grintal, Djukič, Grohar. Železničar je odlično moštvo, ki igra nizko igro kratkih pasov. Je najresnejši kandidat za prvaka Slovenske nogometne lige poleg SK Amaterja in Ljubljane. Njih moč sloni predvsem na krilih, katere bomo imeli priliko v nedeljo občudovati. Torej se nam obeta že zopet lep športni užitek. Tekma bo končana še pred pričetkom gasilske tombole in je torej zelo primeren čas v vsakem oziru, da tekmo posetimo v čim večjem številu, prav tako kakor zadnjo. Vabljeni vsi simpatizerji kranjskih nogometašev.

SK Kranj : SK Ljubljana 3 : 1 (2 : 0)

Niti največji optimist, še tako velik simpatizer SK Kranja ni mogel pričakovati tega odličnega športnega uspeha, kakor ga je dosegel kranjski nogomet s to tekmo. Ni namreč lahko premagati v tako prepričevalnem rezultatu biv-

TEDENSKE NOVICE

KRANJ

Spremembe v osebju tuk. davčne uprave: Lokovšek Jerica, zač. davčni eksikator, je podala ostavko na davčno službo.

Na novo so nameščeni kot zač. davčni eksikatorji pri tuk. upravi sledeči gospodje:

Wurzbach Maksimiljan, Lotrič Jože in Gričar Stanko (do sedaj v službi pri davčni upravi v Brezicah).

Poročila sta se v Kranju 13. oktobra g. Lipar Peter, glasbeni učitelj na tuk. glasbeni šoli in Kranju ter organist mestne župne cerkve z gđ. Košar Zlato, hčerjo upokojenega davčnega uradnika v Kranju. Obilo sreče!

Občni zbor Prosvet. društva v Kranju se je vršil v četrtek 17. oktobra. Izvoljen je bil naslednji odbor: Predsednik dr. Janko Kalan, podpredsednik dr. Joža Herfort, tajnik Petančič France, blagajnik Benjamin Dežman, gospodarica: ga. Ivarka Pečnikova, Ljudski oder: prof. Tine Fortuna. Daljše poročilo bomo prinesli v prihodnji številki.

Iz umobolnice je pobežnil neki Toneje 15. oktobra. Padel je v roke leteti policiji, ki ga je izročila policijskemu predstojništvu v Kranju, nakar so ga spet spravili nazaj v umobolnico.

Odgonskim potom je bila privedena v sredo iz Zagreba Franka Lužavec, pristojna v občino Cerklje. To se je v kratkem času že parkrat zgodilo. Preden so jo predali naprej, so jo stavili v pripor. Da bi vzbudila sočutje mimo idočih, je začela v zaporu jokati, kričati in tolči po deskah, da so se začeli zbirati pred zaporom ljudje in pomilovati žensko, ker so mislili, da jo pretepajo. Eden od vidnejših kranjskih gospodov je hotel zato intervenirati, toda ko mu je stražnik odprl vrata celice, je razočaran videl, da je ženska v zaporu sama in da so bili udarci, ki naj bi padali po njej, le udarci njenih rok po deskah in torej

njej ni bilo storjenega nič zalega. Tako se je mnogo obetajoča afeta klavirno končala.

Na policijo sta bila prijavljena dva podjetnika, ki sta se pregrešila proti uredbi 4 o omejitvi potrošnje s tekočim gorivom.

V tovarni Semperit je mojster pokara¹ delavca Svetla Valentina, ki se je za razburj. vzel nek model in mojstra udaril po glavi. Ta je omahnil in bil nekaj časa nezavesten. Na obrazu ima malo poškodbo. Jeznoritega delavca so priprli.

2 vojaka, verjetno iz Labor sta se 14. oktobra ob 2. uri precej vinjena majala po Glavnem trgu ter kalila nočni mir. 2 stražnika sta ju povabila v stražnico. Pri tem pa je eden od vojakov, ki je imel nož že pripravljen, z njim zamahnil in ranil stražnika na zadnjem delu glave.

Ma¹ sedmerih otrok, katerih oče se nahaja v bolnici, je brez sredstev za vzdrževanje družine ter se obrača na usmiljenja srca s prošnjo za podporo. Darove sprejema uprava „Gorenjca“.

V Tavčarjevi ulici se jih je 14. oktobra ob 1. uri ponoči 5 stoplo. Padale so batne vse vprek in zlasti dežniki so igrali pri tem važno vlogo. Mnogi od njih so dobili praske po čelu in obrazu. Stražnika, ki ju je hrup privabil, sta jih legitimirala in prijavila.

Najdena je bila rvava aktovka z nekaj perilom na ime Pertič Janko.

Najdeno je bilo moško kolo brez sedeža v gozdu pri Bitnju. Nekdo ga je ukradel, se peljal in potem odvrget. Na splošno se je tatvina koles po Gorenjskem razpasla kar presenetljivo.

Precej pogoste so na policiji tudi prijave o prekrščenju policijske ure. Prav mnogokrat se najde kaka družba, ki popiva cejo do 2. ure zjutraj.

PRIMSKOVO

Knjižnica v Prosvetnem domu si je nedavno nabavila mnogo lepih knjig, na kar opozarjamo vse obiskovalce naše knjižnice. Po knjige lahko pridete vsako nedeljo po 10. uri dop. Vabimo vse ljubitelje lepih knjig, da se vpišejo med člane naše knjižnice!

TRZIC

Prosvetno društvo sv. Jožefa je otvorilo 1. igralno sezono v nedeljo dne 13. oktobra z uprizoritvijo koroške narodne igre „Miklova Zala“. Predsednik Prosvetnega društva je v svojem pozdravnem govoru prav posebno naglasil, naj bo igra tudi v spomin na žalostno 20 letnico narodnega plebscita na Koroškem. Kakor narodu tam za Karavankami, ki je že za časa Turkov preživljal težke dneve in si

ODVETNIK

DR. MARIJAN BRECELJ

je odprl svojo pisarno v Kranju in jo pridružil odvetniški pisarni dr. Jožeta Wilfana, Kranj, Vidovdanska cesta 5, poleg sodišča.

štega, morda še sedaj merodajnega športno pravnega ustanovitelja slovenskega nogometa v državi ligi, ki je včasih zelo trd oreh za kakega drugega njegovega sotokmeca v drž. ligi, po svoji vsoki kvaliteti znan izven državnih meja. Ker je potek igre čitateljem že dobro znan iz dnevnega časopisa, kjer je zmaga SK Kranja našla vse priznanje kranjskega nogometa kot vrednega tekmovalca v slovenski ligi, naj tukaj omenimo še kaj drugega o naših odličnih nogometaših, ki rastejo od tekme do tekme kvalitativno v vse smeri izboljševanja v njihovem originalnem kranjskem sistemu, ki se je že zopet pokazal koristen zaradi športne tehtnosti v vsakem oziru. Ne samo igralci, tudi publika je začela v nenavadno velikem številu posecati nogometne tekme, kjer najde danes lep in zdrav športni užitek in razvedrilo. Celo taki ljudje prihajajo sedaj na igrišče, o katerih človek nikdar ne bi mislil, da jih vohče more pritegniti k zanimanju še tako pestra in koristna telesna vzgojna panoga. Dnevno časopisje je poročalo, da je to tekmo posetilo okrog 400 ljudi, mi pa z merodajnega mesta vemo, da jih je bilo kljub slabim vremenskim prilikam okrog 500. Morda nosi tudi publika velik delež te lepe zmage, ker je psihološko znala vplivati na moralno moč igralcev, ki so se danes pokazali res športno borbeni. Ta igra je morala navdušiti vsak borbeni, to je zdrav moški značaj in je pritegnila k navdušenju še tiste nergače, ki so doslej stali ob strani in kritizirali vsakršno športno udejstvovanje.

To dejstvo je pač pomembno znamenje velike vrednosti kranjskega nogometa, katerega brez dvoma zastopa SK Kranj, tisti iskani in zahtevani nogomet, kakor ga mora predvajati športno vzgojeno fair moštvo, kar smelo moremo danes trdit, o SK Kranju.

Da bi se poimensko lotil ocene posameznih igralcev, bi bilo nepotrebno, ker predstavlja ta enajstotica homogeno igriško celoto in so torej igrači brezpogojno odvisni drug od drugega, kakor to mora biti v dobrem nogometnem moštvu, kjer v igri izginejo posamezne odlike tega ali onega igrača ter se odraža le vrhunska skupinska igra vseh.

Igro je sodil zelo objektivno g. Presinger iz Celja. Zelet je, da pošlje vodstvo Slovenske nogometne lige za taka pomembna srečanja le tako usposobljene sodnike, da bodo izginili iz naših igrišč surovi izbruh športne publike, ki ob subjektivnih sodbah dostikrat upravičeno protestira, kar ševeda postavlja ves nogomet na negativno športno osnovi, predvsem pa v očeh športnih laikov, ki jim manjka tudi čuta za pravilno presojanje položaja, ali pa ga nalašč nočejo priznati.

Razglas

Davčna uprava v Kranju opozarja vse davčne zavezanca zemljiškega davka, da je glasom § 1. davčne uredbe z dne 22. decembra 1939 št. 1662 z dne 31. decembra 1939 prene-

heda olajšav, ki je obstojala od leta 1935 dalje o znižanju katastrskega štega donosa kot osnove za odmero zemljarine pri arijah za eno tretjino.

Radi tega ni v davčnih položnicah za IV. četrtletje 1940, ki jih bodo davčni zavezanci te dni prejeli, več upoštevana zgornja olajšava in je odmerjena zemljarina za leto 1940, s pripadajočimi dokladi, v kolikor odpade na nj.ve, za eno tretjino zvišana.

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglasih se plača D. 0-50. Najmanjši znesek je 8 D.

Važno! Modroce, otomane, spalne divane itd. izdeluje solidno in po nizki ceni BERNARD MAKŠ, tapetnik — Na skali št. 5. (v hiši g. Šipica)

Bitza nove šole se odda stanovanje: 2 sobi, kuhinja z vsemi pritliklinami in vrtom. Poizve se v upravi „Gorenjca“.

Kupim peči malo rabljene. Eno na žaganje, drugo obloženo s šamotom. Rebolj, Kranj.

Kupim psa čuvaja. Naslov v upravi „Gorenjca“.

Hrastove hlode, pripravne za sodarska dela, v večjih in manjših množinah stalno kupuje sodarstvo Homan, Stražišče - Labore.

Dvosobno stanovanje z vsemi pritliklinami se odda, Kopališka 6, Kranj.

Prodajam nov, že rabljen pisalni stroj s kovčgom. Naslov v upravi „Gorenjca“.

Staro bakreno pločevino kupuje po din 1250 za kg trdka „Merkur“, Kranj.

Enosobno stanovanje s kuhinjo, pripravnost za šiviljo, oddam takoj v najem. Naslov v upravi „Gorenjca“.

Pekovskega vajenca sprejme pekarna Bohorič Kranj.

Kompletno stanovanje s kopalnico se odda boljše, stranski s 1. novembrom.

Lokal na dvorišču, pripravljen za delavnico, oddam s 1. novembrom. Naslov v upravi lista.

Enosobno stanovanje, boljše, s kuhinjo, v mestu ali bližnji okolici išče samostojni, miroljubni ter snago upoštevajoči upokojenec. Poizve se v upravi lista.

Trgovskega vajenca sprejme manufakturna trgovina Ivan Osojnik, Kranj.

Otroški voziček, lep, globok, prodajam. Naslov v upravi lista.

Prodajam se dvostanovanjska hiša z 1200 kv. m ograjenega in s sadjem zasajenega vrta; je na prometnem kraju, pripravna za gostilničarje in trgovce. Zraven je tudi zgradba s 12 meri 8 x 8, pripravna za vse. Ogled brez dopisovanja. Naslov v upravi lista.

Ne zamudite priložnosti! Kolesa, šivalne stroje prodajamo kolikor mogoče še po stari ceni. Zevnik Janj, Stražišče.

Šivalne stroje
nove in rabljene kupite ali zamenjate poceni v trgovini

Omejc I., Kranj
Tavčarjeva ulica št. 9
Sprejema tudi popravila!

VINO
pristno, po konkurenčni ceni, dobite pri Centralni vinarni v Ljubljani
Kopanska ul. 11.

Ure, zlatnina, kristal, očala in druga darila se dobijo najceneje pri

B. RANGUS - KRANJ
KR. DVOR.
JUVELIR IN DOBAVITELJ

Novost! Prozorna zaščitna zavesa za izložbe Žarkolom!

Žarkolom oranžne barve je neobhodno potreben za izložbeno okna in izložbene omarice, če hočemo onemogočiti obledelost blaga in napraviti izložbe vidne tudi pri najhujši sončni svetlobi.

Žarkolom razkrajja sončne žarke in uničuje izloženemu blagu škodljivo dnevno svetlobo.

Žarkolom ščiti vsako blago pred obledelostjo.

Žarkolom je hitro plačan, ker odprade dosedanje velike izgube radi obledelosti blaga.

Za izložbena okna svile, štorov, modnih predmetov, konfekcije, kozmetike, usnjenih izdelkov, čevljev, muzikali, knjig, zdravil itd. je **Žarkolom** neobhodno potreben.

Dobavlja edino tvornicavseh vrst rolet in njih potrebščin

PETER KOBAL KRANJ

SANITARNE PREDMETE:

kopalne kadi, umivalnike, klozete, stenske školjke, armature, vodovodne in svinčene cevi, fitege itd. — dobite še vedno ugodno v železnini

FR. STUPICA, Ljubljana, Gosposvetska c. 1

PODLJUBNIŠKI: HRIBAR

(Dalje)

Z Gabrom si nista bila nikoli dobra. Ze iz fantovskih let ne. Sprla sta se radi dekleta, ki sta ga oba imela rada. Zmagal je Gaber. To je Hribarja bolelo že trideset in več let, in vedno je iskal prilike, kako bi se Gabru osvetil. Parkrat sta se že tožila radi posekane hruske ob meji, ki jo je posekal Gaber, a Hribar je trdil, da je njegova. Hribar je tožil in tožbo izgubil, ker je Gaber dokazal, da je Hruska rastle na njegovem. Enako se je godilo Hribarju, ko je dvignil tožbo proti sosedu Hribe v gozdu, kjer sta imela skupaj parcele. Vse to je Hribarja strašno jezilo. Že dolga, dolga leta nista govorila. Gaber, dobričina kakor je bil, ga je večkrat lepo, prijazno nagovoril. Hribar mu je vračal s psovko. Ko je sosed videl, da se Hribarjeva trdota ne more otajati, ga je rajši pustil pri miru. Odslej sta hodila drug mimo drugega, kakor da bi se nikdar ne poznala. Hribar pa je vedno vrtal po svojih možganih, kako bi se nad dobrim Gabrom maščeval. Jezilo ga je zlasti to, ker Gabrovo posestvo stoji trdno, se veča in širi radi pridnosti Gabrove družine, njegova domačija pa propada in leze v dolgove.

Hribar je spešil korake. Vasica je ostala za njim. Le vaški zvonik se je od časa do časa, ko se je pot zavila, še pokazal med drevjem. Ko je prispel do križa, tam kjer se cepita poti v Loko in Bodovlje, se je že naredil dan.

Mimo križa je šel, kakor da bi ga ne bilo.

Ni se pokrival, zakaj Hribar ni veliko verjel. Za verske stvari je imel največkrat le posmeh.

Začel se je spuščati po steni poti navzdol. Skrbelo ga je. — Kaj bo rekel Dolinar? Ali bo kupil smreke? Koliko bo ponudil zanj? Ne, pod osemnajstisoč jih ne dam! Zastavil bo dvajset. Tako je momljal predse. Ob skrbeh ni slišal glasnega petja ptic v gozdu, ni zapazil jajca, ki mu je prekrizal pot in tudi lahkonožne srne ni videl, ki ga je najprej začudeno pogledala, nato pa lahkinih nog odbrzela preko hriba na Hrastniško stran.

V težke misli zatopljen se je spuščal Hribar po strmem kolovozu proti Burjevci.

Burjevka je ravno prinesla iz veže vodo in jo zlila v jarek onstran poto.

„Dobro jutro, oče Hribar: kam pa tako zgodaj?“ ga je pozdravila, ko ga je zapazila.

„Bog daj, Neža, da bi bilo res dobro jutro!“ ji je odgovoril in je še dostavil ter se zlagal. „V Loko pojdem, imam opravke pri gospodi!“

„Zima in gosposka ne prizanašata,“ je še menila, a Hribar jo je komaj slišal.

Pri Burjevci se gozd neha. Začne pa se polje z njivami in travniki, ki so povečini lastnina Puštalcev. V vznožju tega polja ob Hrastnici pa stoji poslopje, hiša z gospodarskimi zgradbami in žago. To je Dolinarjeva.

Ko je Hribar dospel do nje je neodločno obstal na poti. Vedel je, da mu bo nerodno pred prevzetnim Dolinarjem, a krčmarjeva terjetev, ki jo je imel v žepu, ga je priganjala. Neodločno je zavil na prostrano dvorišče. Tam ni bilo žive duše, čeprav je bil že velik dan. Le pes na verigi se je divje zaganjal proti njemu. Pasji lajež je privabil hlapca iz hleva. Hribar ga je vprašal, če je Dolinar doma. „Je, ampak se leži, je prišel šele ob treh zjutraj!“ je odgovoril Matevž, tako je bilo hlapcu ime.

Hribar ni vedel, kaj bi. „Kar v kuhinjo stopite in malo počakajte, saj je gospa že pokoncu

če je kaj važnega!“ mu je odgovoril hlapec in se obrnil in odkrensal nazaj v hlev.

Hribar se je obrnil proti hišnim vratom, jih odprl in vstopil v obsežno vežo. Na desno so vodila vrata v kuhinjo. Vstopil je.

„Dobro jutro, Franca!“ je pozdravil Dolinarico, zakaj pozna jo že od mladih nog.

„O, Bog daj, Hribar, kaj pa je tebe prineslo tako zgodaj k nam?“ ga je pobarala.

Dolinarica je stopila k omari, vzela iz nje steklenico z žganjem in zraven nje stoječo čašico ter jo natočila trikrat do vrha. Hribar je vse trikrat v duško izpil in se zahvalil: „Hvala, Franca, to greje! Kaj si že dejala,“ je pristavil, ko se je vsedel na ponudeni mu stol. „Kaj da me je prineslo tako zgodaj k vam? E, veš, Franca, težki so danes časi za nas hribovske kmete. Garaš in garaš, a vse skupaj nič ne pomaga. Komaj prirediš kako živinčje, da ga prodaš, a že te davi davkarja. Pa je treba čevljev, obleke, nekaj pa tudi moraš imeti v žepu za vsak slučaj. Skratka, denarja ni nikdar dovolj. Prišel sem, da vašemu prodam nekaj smrek gori pod Tošcem. Upam, da bova naredila.“

Hribar se je oddahnil, ko je spravil iz duše pezo, ki ga je tlačila. Ko je končal, so mu bila usta suha in željno se je oziral v steklenico na mizi.

Dolinarica ga je razumela in nalila zopet dve čašici.

„O, kajpak, da bosta naredila; saj je ravno sinoči dejal, da bi rad kupil kaj lesa. Kupčija mu namreč še kar nekam gre,“ mu je pritrdjevala. „Ali naj pokličem moža?“

Hribar ni imel niti časa odgovoriti, ko je Dolinarica žg odbrzela iz kuhinje ter stekla po stopnicah v prvo nadstropje.

Hribar je med tem časom hitro stisnil še dve čašici žganja. Komaj si je utegnil obrisati brke, že je bila Dolinarica nazaj.

(Dalje prihodnjič)